

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Wykaz literatury	XIX
Przedmowa	XXV

Część I. Prawo prasowe

A. Komentarz tezowy	3
Prawo prasowe w ujęciu praktycznym	3
Rozdział 1. Przepisy ogólne	3
Art. 1–6	3
Rozdział 2. Prawa i obowiązki dziennikarzy	7
Art. 10–16	7
Rozdział 3. Rada prasowa	19
Art. 17. [Rada Prasowa]	19
Rozdział 4. Organizacja działalności prasowej	20
Art. 20–27	20
Rozdział 5. Sprostowanie	24
Art. 31a–33	24
Rozdział 7. Odpowiedzialność prawna	31
Art. 37–49a	31
Rozdział 8. Postępowanie w sprawach prasowych	37
Art. 50–54c	37
B. Część opisowa	41
1. Prawo prasowe w ujęciu historycznym i współczesnym	41
2. Ustawowe prawa i obowiązki dziennikarza	46
2.1. Prawa dziennikarzy	46
2.1.1. Informacja publiczna	48
2.1.2. Podmiot uprawniony do uzyskania	49
2.1.3. Podmioty obowiązane do udzielenia	49
2.1.4. Informacja publiczna – zakres przedmiotowy	51
2.1.5. Ograniczenia w dostępie do informacji publicznej	56
2.1.6. Sposób udostępnienia informacji publicznej. Odmowa udostępnienia	59

Spis treści

2.1.7. Informacja przedsiębiorcy i podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych oraz nie działające w celu osiągnięcia zysku	63
2.1.8. Informacje od obywatela. Pracownik jako źródło informacji	66
2.1.9. Prawo dziennikarzy do sprawozdawczości. Sprawozdawczość sądowa	71
2.1.10. Ochrona danych osobowych i wizerunku	76
2.1.11. Zgoda na publikację	80
2.1.12. Dostęp do akt sprawy	83
2.1.13. Udział w rozprawach lub posiedzeniach	86
2.2. Obowiązki dziennikarzy	87
2.3. Obowiązek głoszenia prawdy. Staranność i rzetelność dziennikarska. Dowód prawdy	87
2.3.1. Staranność i rzetelność dziennikarska	98
2.3.2. Szczególna staranność na etapie zbierania materiału prasowego	101
2.3.3. Sposób zbierania informacji	102
2.3.4. Źródła informacji. Zasada kontrydiktoryjności	106
2.3.5. Szczególna staranność i rzetelność na etapie wykorzystania materiałów prasowych	117
2.3.6. Chwila na jaką oceniana jest staranność i rzetelność dziennikarska	122
2.3.7. Obowiązek ochrony dóbr osobistych innych osób	123
2.4. Tajemnica dziennikarska	126
2.4.1. Prawo autora materiału prasowego do anonimatu	126
2.4.2. Ochrona informatorów, źródeł informacji	128
2.4.3. Zwolnienie z tajemnicy dziennikarskiej	131
2.4.4. Przesłuchanie dziennikarza w postępowaniu karnym, cywilnym oraz administracyjnym	133
2.4.5. Autoryzacja	134
2.4.6. Obowiązek dbałości o poprawność języka, nakaz unikania używania wulgaryzmów	140
2.4.7. Zakaz prowadzenia ukrytej działalności reklamowej	142
3. Wolność prasy. Krytyka prasowa. Społeczny cel publikacji	147
3.1. Krytyka prasowa	151
3.2. Społeczny cel publikacji	159
3.3. Sygnaliści	162
4. Ochrona prawa do prywatności i wizerunku a prawo do informacji	165
4.1. Wprowadzenie	165
4.2. Ochrona prawa do wizerunku osób wykonujących funkcje publiczne, „celebrytów” oraz innych podmiotów. Wizerunek. Istota wizerunku	166
4.3. Rozpoznawalność	167
4.4. Naruszenie przez prasę dobra osobistego w postaci wizerunku	169

4.5. Wyrażenie przez osobę przedstawioną na wizerunku zgody na jego rozpowszechnianie	171
4.6. Publikowanie wizerunku a postępowanie przygotowawcze lub sądowe	180
4.7. Wyłączenie bezprawności rozpowszechniania wizerunku ..	182
4.8. Publikacja wizerunku na okładce lub pierwszej stronie dziennika/czasopisma	183
4.9. Publikacja zdjęć wykonanych przez „paparazzi”	184
4.10. Wizerunek a satyra prasowa	185
4.11. Wizerunek osób zmarłych	186
4.12. Subiektywne i obiektywne kryterium wystąpienia skutków naruszenia prawa do wizerunku	188
4.13. Wizerunek sportowca	189
4.14. Anonimizacja wizerunku	190
4.15. Ochrona prawa do prywatności osób wykonujących funkcje publiczne, „celebrytów” oraz innych podmiotów. Prywatność – wyjaśnienie pojęcia	191
4.16. Wykorzystanie wizerunku z portalu społecznościowego ...	193
4.17. Uzasadniona ingerencja w prywatność osób wykonujących funkcje publiczne – polityków	194
4.18. Uzasadniona ingerencja w prywatność „celebrytów”	203
4.19. Uzasadniona ingerencja w prywatność innych osób	206
5. Działalność prasowa w Polsce w rozumieniu ustawy – Prawo prasowe	208
5.1. Organizacja działalności prasowej	209
5.1.1. Definicja prasy	209
5.1.2. Definicja dziennika	209
5.1.3. Definicja czasopisma	210
5.1.4. Definicja materiału prasowego	210
5.1.5. Definicja dziennikarza	210
5.1.6. Definicja redaktora	210
5.1.7. Definicja redaktora naczelnego	211
5.1.8. Definicja redakcji	211
5.1.9. Definicja wydawcy	212
5.2. Postępowanie rejestracyjne	212
5.3. <i>Impressum</i>	216
5.4. Numer ISSN	217
6. Instytucja sprostowania	219
6.1. Uwagi ogólne. Nowelizacja prawa prasowego z 2012 r. ...	219
6.2. Przedmiot sprostowania	221
6.3. Odniesienie do faktów	225
6.4. Wiadomość nieprawdziwa	229
6.5. Wiadomość nieścisła	238
6.6. Rzeczowość	239
6.7. Podmiot uprawniony do żądania opublikowania sprostowania	241

Spis treści

6.8. Podmiot zobowiązany do opublikowania sprostowania . . .	243
6.9. Wymogi formalne sprostowania	244
6.10. Publikacja sprostowania – termin	253
6.11. Odmowa publikacji sprostowania	254
7. Prawo prasowe a regulacje ustawy – Kodeks cywilny	258
7.1. Dopuszczalność kumulatywnego stosowania środków ochrony	258
7.2. Bezprawność naruszenia dóbr osobistych	260
7.3. „Pośrednie” naruszenie dóbr osobistych	260
8. Prawo prasowe a Europejska Konwencja Praw Człowieka	262
8.1. Swoboda wypowiedzi, wolność wyrażania opinii	262
8.2. Ograniczenia wolności wyrażania opinii. Zasada proporcjonalności	265
8.3. Postępowania sądowe w sprawach prasowych a art. 10 EKPC	266
8.4. Europejski Trybunał Praw Człowieka	268
8.5. Wymogi dopuszczalności	269
9. Prawo prasowe a prawo autorskie	272
9.1. Artykuł jako przedmiot prawa autorskiego	273
9.2. Tytuł artykułu prasowego jako utwór	277
9.3. Ochrona tytułu prasowego w nazwie domeny internetowej	280
9.4. Ochrona tytułu prasowego – zarzut naruszenia prawa ochronnego na znak towarowy	281
9.5. Ochrona tytułu prasowego – zarzut naruszenia zasad uczciwej konkurencji	285
9.6. Ochrona tytułu prasowego – zarzut naruszenia dóbr osobistych	285
9.7. Ochrona tytułu prasowego – zarzut naruszenia PrPras	286
9.8. Ochrona tytułu prasowego – zarzut naruszenia PrAut	287
9.9. Twórca/współtwórca artykułu prasowego	287
9.10. Realizacja autorskich praw majątkowych i osobistych twórców artykułów prasowych. Wykonywanie autorskich praw osobistych do artykułu prasowego	289
9.11. Wykonywanie autorskich praw majątkowych do artykułu prasowego	290
9.12. Prawo przedruku	291
9.13. Aktualność w odniesieniu do tematu	293
9.14. Fotografie reporterskie	294
9.15. Uprzednie rozpowszechnienie utworu	294
9.16. Cel przedruku	295
9.17. Przedmiot przedruku	296
9.18. Przesłanki co do tematyki przedruku	296
9.19. Obowiązek zapłaty wynagrodzenia	299
9.20. Nota Wydawnicza	300
9.21. Monitoring prasy	302

9.22. Prawo do przedruku a prawo do cytatu w prawie prasowym	304
9.23. Odpowiedzialność podmiotu dokonującego przedruku	308
9.24. Prawo do przedruku a serwisy internetowe	310
9.25. Korzystanie z przemówień politycznych, mów, fragmentów publicznych wystąpień, wykładów oraz kazań	311
9.26. Korzystanie z utworu w sprawozdaniu	312
9.27. Korzystanie z utworu na potrzeby sprawozdań z postępowań administracyjnych, sądowych lub prawodawczych	313
9.28. Wynagrodzenie z tytułu reprodukowania utworu audiowizualnego na egzemplarzu przeznaczonym do własnego użytku osobistego. Charakter prawa do wynagrodzenia z art. 70 ust. 2 ¹ pkt 4 PrAut	313
9.29. Wysokość wynagrodzenia określonego w art. 70 ust. 2 ¹ pkt 4 PrAut	315
10. Prawo prasowe a regulacje z ustawy o ochronie danych osobowych	317
10.1. „Przywilej dziennikarski”	317
10.2. Żądanie udostępnienia danych osobowych osób wymienionych w art. 38 ust. 1 PrPras	318
10.3. Usprawiedliwiony cel w rozumieniu art. 23 ust. 1 pkt 5 OchrDanychU a działalność prasy	320
10.4. Przechowywanie danych osobowych w archiwum internetowym	322
11. Prawo prasowe a usługi świadczone drogą elektroniczną	326
11.1. Publikowanie (udostępnianie) prasy internetowej jako usługa świadczona drogą elektroniczną	326
11.2. Przedmiot usługi świadczonej drogą elektroniczną przez wydawców prasowych	327
11.3. Sposób świadczenia usług przez wydawców prasy elektronicznej	328
11.4. Usługodawca i usługobiorca	329
11.5. Obowiązki wydawcy prasowego świadczącego usługę hostingu	330
11.6. Odpowiedzialność za bezpośrednie albo pośrednie naruszenie dóbr osobistych przez wydawców prasowych ..	331
11.7. Odpowiedzialność na podstawie art. 14 ŚwiadUsfElektU ..	331
12. Postępowania sądowe w sprawach prasowych	338
12.1. Postępowanie w sprawach o ochronę dóbr osobistych	338
12.1.1. Właściwość sądu	339
12.1.2. Strony postępowania	346
12.1.2.1. Legitymacja czynna	346
12.1.2.2. Legitymacja bierna	346
12.1.3. Pozew	349
12.1.3.1. Określenie wydawcy oraz jego adresu	350

Spis treści

12.1.3.2. Określenie redaktora naczelnego i jego adresu	350
12.1.3.3. Określenie autora ewentualnie innych osób i ich adresów	350
12.1.3.4. Określenie żądania pozwu	354
12.1.3.5. Przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie oraz właściwość sądu	360
12.1.3.6. Informacja czy strony podjęły próbę pozasądowego sposobu rozwiązania sporu	361
12.1.3.7. Opłata od pozwu	361
12.1.4. Postępowanie dowodowe	362
12.1.5. Pozostałe ciężary dowodowe spoczywające na powodzie	364
12.1.6. Środki dowodowe	369
12.1.7. Modyfikacja żądania pozwu	379
12.1.8. Wyrok	380
12.2. Postępowanie zabezpieczające	384
12.2.1. Przesłanki zabezpieczenia	385
12.2.2. Zakres związania sądu wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia	396
12.3. Postępowanie w sprawach o sprostowanie	398
12.3.1. Właściwość sądu	402
12.3.2. Legitymacja czynna	402
12.3.3. Legitymacja bierna	403
12.3.4. Postępowanie w sprawach o publikację sprostowania	409
12.4. Postępowanie w sprawach o rejestrację dzienników lub czasopism	416
12.5. Postępowania egzekucyjne w sprawach prasowych	427
12.6. Postępowania sądowe w sprawach karnych	444
12.7. Postępowanie przed sądem I instancji w sprawie z oskarżenia prywatnego	447
13. Odpowiedzialność prawna	453
13.1. Odpowiedzialność cywilna	453
13.1.1. Podmiot ochrony	455
13.1.2. Przesłanki odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych	456
13.1.3. Roszczenia niemajątkowe	463
13.1.4. Roszczenia majątkowe	465
13.2. Odpowiedzialność karna	467
13.3. Przesłanki odpowiedzialności w rozumieniu Prawa prasowego	474
13.3.1. Przesłanki odpowiedzialności za naruszenie prawa do zaniechania publikacji	474
13.3.2. Przesłanki odpowiedzialności za naruszenie prawa do publikacji	477
13.3.3. Czyn polegający na wydawaniu dziennika lub czasopisma z naruszeniem obowiązujących przepisów	479
13.4. Prawnokarna ochrona prawa do opublikowania sprostowania i odpowiedzi	480
13.5. Prawnokarna ochrona publicznych obowiązków prasy	480
13.6. Rozpowszechnianie prasy objętej przypadkiem lub stanowiącej dowód	481

13.7. Naruszenie poszczególnych przepisów Prawa prasowego . . .	483
13.7.1. Naruszenie prawa do prywatności	485
13.7.2. Przepięstwo naruszenia obowięzku zachowania tajemnicy dziennikarskiej	488
13.7.3. Odpowiedzialnoř karna za brak publikacji stopki redakcyjnej	490
13.7.4. Nieumyślne doprowadzenie do publikacji materiału prasowego	492
13.7.5. Przepięstwa prasowe niewłaściwe	492
13.7.6. Tak zwany dowód prawdy	499
13.8. Postulaty <i>de lege ferenda</i>	501

Część II.

Wzory pism i wniosków

Żądanie publikacji sprostowania	505
Odpowiedź na żądanie publikacji sprostowania	506
Pozew o opublikowanie sprostowania	507
Odpowiedź na pozew w sprawie o publikację sprostowania	509
Wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia poprzez zakaz publikacji	512
Zażalenie na postanowienie o zabezpieczeniu roszczeń poprzez zakaz publikacji	515
Wniosek o wpis do rejestru dzienników i czasopism	518
Wniosek o zmianę danych w rejestrze dzienników i czasopism	520
Wezwanie do usunięcia danych z portalu internetowego	522
Odpowiedź na wezwanie do usunięcia danych z portalu internetowego	525
Ostateczne przedegzekucyjne wezwanie do usunięcia danych z portalu internetowego	526
Odpowiedź na wezwanie do usunięcia danych z portalu internetowego	528
Indeks rzeczowy	529